

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN EN DE VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet over elektronische
tolheffingssystemen voor het wegverkeer
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn (EU) 2019/520 van het Europese Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorontwerp van decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2019/520 van het Europese Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie.

De bepalingen van richtlijn 2019/520, die door middel van dit decreet worden omgezet, vallen onder de bevoegdheid voor “de wegen en hun aanhorigheden” evenals “het juridisch stelsel voor de landwegen”.

Artikel 4 van richtlijn 2019/520, dat eveneens met dit decreet wordt omgezet, valt onder de bevoegdheid voor “de vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorgberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig adviesnr. 2021/63 van 7 juli 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd ontvangen op 13 juli 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van decreet zet de richtlijn 2019/520 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie (ook EETS-richtlijn genoemd), gedeeltelijk om in recht van het Vlaamse Gewest.

Overeenkomstig artikel 32 van deze Richtlijn is de uiterste omzettingsdatum bepaald op 19 oktober 2021.

Het beoogt met name om een geharmoniseerd kader te scheppen om de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in de Europese Economische Ruimte te waarborgen.

De richtlijn 2019/520 bevat voornamelijk hiernavolgende nieuwe bepalingen en wijzigingen ten opzichte van de vorige richtlijn 2004/52/EG, beschikking en nationale en regionale regelgeving:

- EETS-aanbieders dienen hun diensten niet langer aan te bieden op het hele grondgebied van de Europese Unie. Zij dienen daarentegen binnen een termijn van 24 maanden overeenkomsten te sluiten met de tolheffer(s) voor alle EETS-gebieden op het grondgebied van een lidstaat, en binnen de 36 maanden voor alle EETS-gebieden op het grondgebied van ten minste vier lidstaten. Zij zullen ook informatie moeten bekendmaken over de EETS-gebieden die zij bestrijken en over het beleid dat zij toepassen wanneer ze overeenkomsten sluiten met de heffingsplichtigen.
- Er wordt voorzien in een uitdrukkelijk recht op vergoeding voor de EETS-aanbieders vanwege de tolheffer. Daarbij moet rekening worden gehouden met de volgende principes:
 - De methode om de vergoeding te bepalen moet transparant, niet-discriminerend en identiek zijn voor alle EETS-aanbieders die voor een bepaald EETS-gebied zijn geaccrediteerd. Ze moet in de EETS-gebiedsverklaring worden bekendgemaakt als onderdeel van de commerciële voorwaarden.
 - De methode voor de berekening van de vergoeding moet dezelfde structuur hebben als voor de vergoeding die in het EETS-gebied wordt betaald voor vergelijkbare diensten die in voorkomend geval worden aangeboden door de hoofddienstaanbieder.
 - Er mag slechts een onderscheid tussen het bedrag van de vergoeding van EETS-aanbieders en deze van de hoofddienstaanbieder worden gemaakt, wanneer dit wordt gerechtvaardigd door de kosten die verband houden met de specifieke eisen en verplichtingen die de hoofddienstaanbieder heeft en de EETS-aanbieders niet, en de noodzaak om van de vergoeding van EETS-aanbieders de vaste kosten af te trekken die door de tolheffer worden opgelegd op grond van de kosten die hij maakt door in zijn tolgebied een EETS-conform systeem beschikbaar te stellen, te bedienen en te onderhouden, met inbegrip van de accreditatiekosten, wanneer die niet in het tolgeld zijn opgenomen.

- Enkele bijkomende transparantieplichten werden toegevoegd, waaronder de volgende:
 - alle restituties van of kortingen op tolgeden die door een lidstaat of een tolheffer worden aangeboden, moeten transparant zijn en publiek worden bekendgemaakt;
 - de EETS-gebiedsverklaringen en de aanpassingen ervan moeten tijdig genoeg bekendgemaakt worden om de geaccrediteerde EETS-aanbieders in staat te stellen om hun interoperabiliteitsonderdelen aan te passen aan de (nieuwe) vereisten en om hen uiterlijk een maand voor de operationele start van het (gewijzigde) systeem (opnieuw) te kunnen accrediteren;
 - de beslissingen van een lidstaat of een tolheffer met betrekking tot onder meer de beoordeling van de conformiteit met de specificaties of de geschiktheid voor gebruik van de interoperabiliteitsonderdelen, moeten worden gemotiveerd. Ze moeten zo spoedig mogelijk ter kennis worden gebracht van de betrokken fabrikant en EETS-aanbieder of hun gemachtigden, met vermelding van de mogelijke rechtsmiddelen en de termijnen om deze in te stellen.
 - Er wordt een procedure voorzien voor uitwisseling van informatie tussen lidstaten. Elke lidstaat moet een nationaal contactpunt aanduiden dat toegang heeft tot de nationale registratiegegevens met betrekking tot de voertuigen, en de eigenaars of houders ervan, zodat zij kunnen worden geïdentificeerd wanneer de wegentol niet wordt betaald. De uitwisseling van de in de richtlijn bedoelde informatie tussen lidstaten mag enkel tussen die nationale contactpunten plaatsvinden en geschiedt aan de hand van de softwaretoepassing Eucaris (Europees voertuig- en rijbewijsinformatiesysteem) en gewijzigde versies van die software.

Met het oog op een optimalisatie van de invorderingsmogelijkheden bij gebreke aan vrijwillige betaling wordt tevens in de tekst (artikel 31) voorzien dat de EETS-aanbieders samenwerken met de tolheffers en de door de Vlaamse Regering aangewezen instantie voor de identificatie van overtreders en voor de kennisgeving van de aanvang van de invorderingsprocedure aan deze overtreders.

Dit voorontwerp van decreet houdt geen verruiming in van het toepassingsgebied van de huidige kilometerheffing, noch wijzigt het de hoogte van die tol of de doelstellingen waarvoor die wordt gebruikt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de afzonderlijke toelichting bij de inhoud van elk artikel kan worden verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp heeft geen impact op de begroting.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over dit voorontwerp van decreet wordt het advies gevraagd van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Wat betreft de aspecten m.b.t. de verwerking van persoonsgegevens wordt het advies gevraagd van de Vlaamse Toezichtcommissie.

Als naar aanleiding van beide adviezen geen wijzigingen nodig zijn aan het ontwerp van decreet, zal daarna met het oog op definitieve goedkeuring het advies van de Raad van State worden gevraagd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en aan de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:

2.1.1. de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA);

2.1.2 de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);

2.1.3. de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens;

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren voorontwerp van decreet en bijbehorende memorie van toelichting
- het advies van de Inspectie van Financiën van 13 juli 2021